

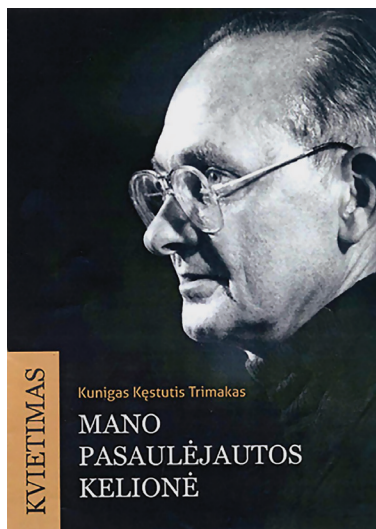
Kun. Kęstučio A. Trimako knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ pristatymas

2014 m. liepos 17 ir 19 dienomis Vilniuje ir Kaune pristatyta kunigo, pedagogo, moksli-ninko, menininko Kęstučio A. Trimako pomirtinė knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“. Knyga išleista bendradarbiaujant su Lietuvos dailės muziejumi, knygos sudarytoja ir įvadinį straipsnių autorė – Marija Remienė.

M. Remienė, visą gyvenimą paskyrusi kryptingai lietuviybės ir kultūros sklaidai bei propagavimui, Lietuvoje žinoma tiesiog kaip „išėivijos kultūros ministrė“, kurios nuopelnai lietuvių kultūrai, neskirstant jos į esančią šiapus ir anapus Atlanto, svarūs ir neginčytini. M. Remienė nuo jaunystės išitraukė į visuomeninę ir labdaros veiklą. Vadovavo labai svarbių išėivijos institucijų finansavimą organizuojantiems fondams, komitetams, taryboms. 25 metus buvo Švč. Mergelės Marijos Nekaltai Pradėtosios seserų kongregacijos Čikagos apygardos pirmininkė. Nuo 1983 m. – Lietuvos katalikų spaudos draugijos direktorė. Nuo 1979 m. organizuoja ir vadovauja dienraščio „Draugas“ renginiams, nuo 1997 m. – „Draugo“ valdybos pirmininkė, „Draugo“ fondo įkūrėja ir direktorė, tarybos narė. Nuo 1997 m. – Kultūros tarybos pirmininkė. Organizavo Dainų, Tautinių šokių, Pasaulio lietuvių dienų koncertus, minėjimus, meno parodas, vadovavo šiems renginiams.

1997 m. ir 2000 m. M. Remienė dalyvavo Vilniuje vykusiame Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) Seime. Dirba Lietuvos fonde: tarybos narė (1974–1996), valdybos, pelno skirstymo komisijos, tarybos pirmininkė, garbės komiteto narė. Radijo laidų „Margutis II“ tarybos narė ir valdybos pirmininkė, Lietuvos partizanams remti globos fondo ir valdybos (1995), Lietuvos krikščionių demokratų partijos JAV rėmėjų valdybos narė (nuo 1996). Remia Lietuvos katalikiškąją spaudą. „Draugo“, „Dirvos“, „Pasaulio lietuvių“ bendradarbė.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, dar labiau sustiprėjo M. Remienės ryšiai su gimtuoju kraštu. Ji nutarė atnaujinti apleistą tėvų ir savo gimtinės Švč. Trejybės bažnyčią Musninkuose. M. Remienės ir jos sesers Irenos Margaritos Bareikaitės pastangomis bei lėšomis atliktas bažnyčios remontas, įrengtas naujas altorius, pastatytas Šv. Mykolo Arkangelo paminklas (skulpt. Antanas Kmieliauskas). M. Remienė globoja dvi mokyklas: Musninkų (Širvintų r.) ir Bijutiškio (Molėtų r.): finansuoja mokslėivių kūrybos konkursus, skiria premijas, remia mokyklos kultūrinės iniciatyvas.

2005–2010 m. M. Remienė padovanojo Lietuvai ir perdavė saugoti Lietuvos dailės muziejui 37 dailininko Adomo Galdiko eskizus ir piešinius, 2007 m. – keletą Adomo Galdiko (1893–1969), Adomo Varno (1879–1979), Vytauto Kasiulio (1918–1995), Pauliaus Augiaus (1909–1960) ir kitų dailininkų grafikos bei tapybos kūrinių, 2008 m. – A. Galdiko penktojo dešimtmečio pradžios piešinių albumą. 2011 m. M. Remienė Maironio 150-ųjų gimimo metinių proga Maironio lietuvių literatūros muziejui perdavė 1924 m. dailininko Jono Šileikos tapytą Maironio portretą, ilgai saugotą „Draugo“ redakcijoje, o 2014 m. Lietuvos dailės muziejui patikėjo 1924 m. J. Šileikos tapytą tautos patriarcho Jono Basanavičiaus portretą.

M. Remienė už nuopelnus įvertinta ne vienu apdovanojimu. 1996 m. Čikagoje jai įteiktas Popiežiaus Jono Pauliaus II medalis „Pro Ecclesia et Pontifice“. 1998 m. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga apdovanojo I laipsnio LPKTS Pasipriešinimo dalyvio kryžiumi už nuopelnus Lietuvai, 2002 m. Lietuvos valstybė apdovanojo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu, 2008 m. Lietuvos laisvės kovos sąjūdis apdovanojo Žvaigžde; 2010 m. Lietuvos vyriausybė įteikė Jono Basanavičiaus premiją. 2010 m., minint Širvintų miesto 535 metų jubiliejų, visuomenės veikėjai M. Remienei už lietuvių puoselėjimą Jungtinėse Amerikos Valstijose, Širvintų krašto garsinimą pasaulio lietuvių bendrijose, už ypatingus nuopelnus ir išskirtinį indėlį į Širvintų krašto mokslo, kultūros, visuomenės gyvenimą ir altruistinę veiklą suteiktas Širvintų krašto garbės pilietės vardas.

M. Remienė yra išleidusi autobiografinę knygą „Atsukant gyvenimo laikrodį atgal“ (2002). Joje autorė pasakoja apie savo ir savo šeimos, 1944 m. iš Musninkų pasitraukusios į Vakarus, likimą, kartu atskleidžia išeivių organizacijų veiklą. 2011 m. pasirodė knyga „JAV lietuvių kultūros keliuose“, pasakojanti apie visuomeninę autorės veiklą telkiant lietuvių kultūrinio fronto entuziastus. 2009 m. išleista M. Remienės sudaryta knyga „Draugai – 100. Už tikėjimą ir lietuvių“ – joje apžvelgiamas katalikiško išeivijos laikraščio „Draugas“ nueitas kelias ir nuveikti darbai. M. Remienė prisidėjo prie monografijos „Mugninkai. Kernavė. Čiobiškis“ (2005) leidybos. Knygoje išspausdintas ir M. Remienės straipsnis apie Musninkų parapijos kleboną Roką Puzoną („Kunigas bažnyčios ir tėvynės gerovei“). 2013 m. M. Remienė išleido knygą „Mūsų likimai Amerikoje: asmenybių portretai“ – joje aprašė pažinotus iškilusius išeivijos žmones, tarp jų – kun. Stasį Ylą, prel. Juozą Prunskį, kun. dr. Viktorą Rimšeljį, taip pat kun. Kęstutį A. Trimaką, su kuriuo knygos autorė daugelį metų siejo nuoširdi bičiulystė.

Tokia draugystė, pasak M. Remienės, yra Dievo dovana ir malonė. Todėl kun. Kęstučiui iškeliavus į amžinybę, M. Remienė ryžosi įamžinti šio neeilinio kunigo ir žmogaus atminimą – parengti ir išleisti knygą, kurioje skaitytojas rastų ne tik paties kun. Kęstučio apmąstymus, bet ir jo jaunystės užrašų nuotrupas, M. Remienės kruopščiai surankiotas iš užrašų knygučių, taip pat jį pažinojusių žmonių atsiminimus.

Knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“ sudaryta iš trijų dalių. Įžvalgius įvadinis straipsnius ir komentarus parašė M. Remienė. Pirmąją dalį – „Kunigas Kęstutis Trimakas. Mano pasaulėjautos kelionė“ – sudaro kun. K. A. Trimako vaikystės prisiminimai. Daug dėmesio skiriama mamai (švelniai vadinamai Mamune), aprašomas pasitraukimas iš Lietuvos, gyvenimas Vokietijos stovykloje, kunigystės pašaukimo atradimas, sielovadininko apmąstymai. Punktyriniais pasakojimais autorius kalba apie kūdikystę,

jaunystę, pasaulėjautos kelionės pradžią. Pasakojimai vėliau išplėtojami į filosofinius apmąstymus apie Dievo – Kūrėjo – buvimą šalia. Prisiminimai baigiami skaudžiais paskutinių metų įvykiais, kai kun. Kęstučiui teko iškentėti ligą, patirti avariją.

Antroji knygos dalis – „Jaunystės dienoraštis. Gėlėlė Marijai“ – iš užrašų knygučių atkurti kasdieniai jaunuolio pamąstymai ir išgyvenimai, kuriuos jis patyrė Vokietijoje, gimnazijoje, rinkdamasis tolesnį gyvenimo kelią. Dienoraštis sudarytas iš trumpų kasdienių užrašų – intencijų – aukojimo Mišiose už savo artimuosius. Šie dienoraščiai skirti Švč. Mergelei Marijai – ją jaunuolis vadina Motute Marija. M. Remienė rašo, kad šis dienoraštis savitas tuo, jog „kunigas dienoraštį rašo ne sau, o Dievo Motinai Marijai kaip svarbiausiai jo vidinį gyvenimą suvokiančiai ir globojančiai dangiškai galiai“ ir viliasi, kad ši knygos dalis ne tik atskleis, „kaip jaunystėje formavosi teologas, sielovadininkas, kultūros kūrėjas, menininkas, rašęs poeziją ir tapęs paveikslus“, bet ir „padės geriau suprasti kun. K. A. Trimako asmenybę, jos susiformavimą“, taps „šiandieninių skaitytojų savikūrai ir sielovadai svarbiais bei brangiais tekstais“ (M. Remienė, „Jaunystės dienoraščio *Gėlėlė Marijai* pastabos“, p. 288).

Trečioji dalis – „Atsiminimai“ – tai žmonių, kuriems teko laimė kun. Kęstutį pažinti, su juo dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, atsiminimai. Knygos pabaigoje pateikiamos kun. K. A. Trimako gyvenimo ir veiklos datos, taip pat jo išleistų knygų sąrašas. Negalima nutylėti ir dar vieno svarbaus akcento – tekstą iliustruojančių vaikystės ir jau brandaus gyvenimo nuotraukų. Jose irgi atsiskleidžia turtinga kun. Kęstučio gyvenimo istorija. Žinoma, ir jo paveikslų reprodukcijų, kurios papuošė knygą – jos puikios kokybės, intensyvių, dinamiškų spalvų, liudija ekspresyvų kun. Kęstučio, gabaus menininko, talentą. Atsiminimus apie kun. Kęstutį parašė ir įžvalgomis pasidalijo Marija Remienė, Algis Norvilas, Ramunė Kubiliūtė, Vida Kuprytė, Renata Šerelytė, Eugenijus Danilevičius, Alfonsas Motuzas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas, Zita Sodeikienė, Alfredas Guščius, Nijolė Balčiūnienė, Erika Dilytė-Brooks, Egidijus Stancikas, Magdalena Birutė Stankūnė, Virginija Mauručienė, Liubomira Šniūrevičienė, Ramunė Baliūnaitė, Ada Burzdžiūtė, Laima Šalčiuvienė – kolegos, draugai, bičiuliai, bendradarbiai, menininkai, bendraminčiai, buvę kun. Kęstučio mokiniai, žmonės, prisimenantys jo gerumą, kuklumą, dėmesingumą, atjautą ir supratimą.

Liepos 17 d. knyga pristatyta Vilniuje, Paveikslų galerijoje. Prieš renginį tylos minute pagerbtas monsinjoro Alfonso Svarinsko atminimas – šią liepos mėnesio dieną (Pasaulio lietuvių vienybės bei Dariaus ir Girėno žūties dieną) į amžinybę iškeliavo iškilus Lietuvos kunigas, kovotojas su okupaciniu režimu. Apie kun. Kęstutį ir jo knygą kalbėjo kolegos mokslininkai, visuomenės veikėjai, dvasininkai iš Amerikos ir Lietuvos. Apie kun. Kęstučio, kaip ateitininko, veiklą pasakojo Vygantas Malinauskas, taip pat Šiaurės Amerikos ateitininkų federacijos vadovas Tomas Girnius – jis pabrėžė, kad kun. Kęstutis ne tik redagavo „Ateities“ žurnalą, bet ir tobulino išvaizdą bei turinį, pavertė žurnalą estetišku leidiniu. Daug prisiminimų susiję su Vytauto Didžiojo universitetu Kaune, kur kun. Kęstutis keliolika metų dėstė psichologiją ir teologiją, dar spėdavo nukakti ir į Vilniaus pedagoginį universitetą (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas), Klaipėdą, Šiaulius, Kretingą. Dešimt metų kun. Kęstutis atidavė „Aidams“ – bene solidžiausiam kultūros žurnalui išėivijoje, taip pat redagavo „Laiškus lietuviams“ ir „Draugo“ kultūrinį priedą. Rūpinosi ateitininkės, Sibiro kankinės Adelės Dirsytės kanonizavimo reikalais.

Apie kun. Kęstučio darbus ir talentus renginio metu kalbėjo svečiai Liutauras Serapinas, kun. Evaldas Vitulskis, aktorius Egidijus Stancikas. O kun. Kęstučio mokslo draugas kun. Gediminas Kijauskas atskleidė vieną itin įdomų jų jaunystės epizodą – kaip Vokietijoje, laukdami leidimo emigruoti, jie svajojo studijuoti visą gyvenimą ir, beje, sakydavo kruopščiai parengtus pamokslus, kurių klausydavosi miško žvėreliai... Vakarų dalyviai taip pat turėjo progą išgirsti knygos ištrauką – jas klausytojams jautriai perteikė aktorius E. Stancikas ir Kauno kunigų seminarijos klierikas Vincentas Lizdenis. Programą papildė ir vakarui rimties bei susimąstymo suteikė talentingai pianisto Aido Puodžiuko ir smuikininko Lino Valucko atlikti klasikos meistrų kūriniai.

Liepos 19-ąją, per kun. Kęstučio mirties metines, Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Mišias koncelebravo prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas, vyskupas Kęstutis Kėvalas ir Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Homiliją sakęs arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius pabrėžė, kad šviesios atminties kun. Kęstučio gyvenime reikšmingą įtaką turėjo jo mama Antanina, suformavusi būsimą kunigo pasaulėžiūrą ir moralines nuostatas. Arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius akcentavo, kad kun. Kęstutis uoliai dirbo lietuviybės ir katalikybės baruose, buvo ypač kuklus ir paprastas. Ypatingas jo nuopelnas – kova dėl kankinės Adelės Dirsytės beatifikacijos. Po šv. Mišių nuskambėjo giesmė „Švęskime gyvenimą“, kuriai žodžius sukūrė kun. Kęstutis, o muziką – Ingrida Daukšytė. Po šv. Mišių dalyviai apsilankė Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios kolumbariume, prie kun. Kęstučio urnos. Jo atminimas pagerbtas malda ir giesme.

15 val. Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kauno publikai pristatyta knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“. Muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė padėkojo M. Remienei už išleistą puikią ir vertingą knygą. Prisiminė, kad kun. Kęstutis lankėsi šiame muziejuje 1993 m. ir paliko įrašą svečių knygoje. Prel. V. S. Vaičiūnas prisiminė laikus, kai kun. Kęstutis pradėjo važinėti į Lietuvą ir skaityti paskaitas Vytauto Didžiojo universitete. 2010 m. kun. K. A. Trimakui suteiktas VDU garbės daktaro vardas, bet tada jis jau sirgo ir negalėjo atvykti, tad šias regalias prelatas kartu su prof. A. Motuzu nuvežė kun. Kęstučiui į namus ir jį labai nudžiugino.

Nacionalinio Kauno dramos teatro direktorius ir aktorius E. Stancikas, kuriam teko nemažai bendrauti ir su kun. K. A. Trimaku, ir su M. Remiene, teigė, kad kun. Kęstutis buvo žmogus, visada atsigręžęs į Lietuvą, nepaprastai kantrus ir geras, kuklus ir ramus. E. Stancikas perskaitė keletą ištraukų iš knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ (skyrius „Mamunės šypsena“, „Smilga“ ir „Mano jaunystė“).

Prof. A. Motuzas prisiminė kun. Kęstučio keliones į Lietuvą, jo paskaitas studentams, išvalgas, kurios jauniems žmonėms labai patikdavo. O vos prieš keletą mėnesių į kunigus išventintas Nerijus Pipiras kalbėjo apie kun. K. A. Trimaką kaip buvusį studentą. Jis godžiai skaitęs kun. Kęstučio knygas, teigė, kad jo paskaitos visada buvusios įdomios ir gerai parengtos.

Šiaulių vyskupas E. Bartulis pabrėžė kun. Kęstučio dėmesingumą žmogui, atidumą kitam, jautrumą. Pasak vyskupo, tai buvo žmogus, kuris „yrėsi į gilumą“ – kun. Kęstutis visur sugebėdavo įžvelgti Dievo kūrybą.

Renginyje apie kun. Kęstutį prisiminimais ir išvalgomis taip pat dalijosi E. Danilevičius, V. Lizdenis, A. Vasiliauskienė. Pabrėžtas reikšmingas M. Remienės indėlis

įamžinant kunigo atminimą. „Kęstutis buvo ne tik tiltas tarp išeivijos ir Lietuvos – jis buvo ir išeivijos kunigas, kokių šiandien jau neturime, toks kaip Antanas Staniukynas, Stasys Yla. Mes jų labai pasigendame“, – teigė M. Remienė. Ji išreiškė viltį, kad naujoji knyga bus įdomi skaitytojui ir ją skaitys jaunimas. Knygos leidėjų sprendimu, visos lėšos, surinktos pardavus kun. Kęstučio knygą, bus perduotos Bažnyčiai, kuri siekia beatifikuoti lageryje mirusią kankinę Adelę Dirsytę.

Renginio metu susirinkusiai publikai koncertavo mažieji Kauno Šiniči Suzuki pradinės mokyklos smuikininkai ir akordeonistė Austėja Nociūtė, vakaro dalyvius sužavėję jaunatviška energija ir meistriškumu.

Čikagos „Draugo“ kultūros priedas sukakties ir knygos pristatymo proga taip pat negalėjo likti nuošalyje, juolab kad kun. Kęstutis kurį laiką redagavo šį priedą ir visada buvo vienas uoliausių, nuoširdžiausių, sąžiningiausių talkininkų, aptariančių politikos, socialinio gyvenimo ir kultūros aktualijas. Liepos 26 d. „Kultūra“ išėjo su kun. Kęstučiui skirtu vedamuoju (Renata Šerelytė, „Gyvybės kultūros architektas“) ir knygos pristatymus Vilniuje bei Kaune aprašančiais straipsniais (Aldona Žemaitytė, „Tikėjimas kaip pavasario gėlės skleidimasis“; Algis Vaškevičius, „Kelionė, kuri niekada nesibaigia“). Šio priedo redaktorė apgailėstaudama gali pasakyti, kad, kun. Kęstučiui iškelia-vus į amžinybę, katastrofiškai sumažėjo publikacijų religine tema, skaitytojai prarado nuoširdų, neabejingą ir kaip reta kultūrą mylintį autorių. Galima drąsiai teigti, kad kun. Kęstutis buvo kultūros priedo siela.

Tačiau kun. Kęstutis, pasak jo paties eilėraščio, jau yra kitų upių pašauktas, kitais krantais bevaikščiojantis, tad mums belieka sekti jo žemėje paliktomis pėdomis – ieškančiojo pėdsakais, liudijančiais, kokia graži ir stipri gali būti žmogaus siela, pasišventusi artimo meilei ir gyvenimui, nušviestam Dievo malonės ir gailėstingos Švenčiausiosios Mergelės Marijos globos.

Renata ŠERELYTĖ